

Avrupa Birliği Fonları ve Yerel Yönetimler

Dr. İnci Ataç-Rösch

Giriş

Avrupa Birliđinin Türkiye'ye sağladığı mali yardımlara ilişkin olarak toplumun çeşitli kesimlerinde bu mali yardımların, daha doğrusu hibelerin, miktarlarına, kullanılış prosedürlerine ve uygulamalarına yönelik önemli bir bilgi ihtiyacı olduğu gözlenmektedir. Yaygın bir kanı, bu hibelerin Türkiye tarafından kullanılmadığından Avrupa Birliği bütçesine geri döndüğü şeklindedir. Ayrıca bazen, Topluluk Programları veya Avrupa Yatırım Bankası kredileri gibi imkanların mali yardımlarla karıştırıldığı görüldüğünden, bu hususu da öncelikle aydınlığa kavuşturmak uygun olacaktır: AB Mali Yardımları Avrupa Komisyonu tarafından, diğer aday ülkelere olduğu gibi, her yıl Türkiye'ye de tahsis edilen hibe nitelikli yardımlardır. Öte yandan, söz konusu yardımlar doğrudan nakdi bir yardım niteliğinde olmayıp, Avrupa Komisyonu ve Türkiye'nin birlikte seçtikleri proje ve programlara mali destek sağlamak için kullanılmaktadır.

Hukuki ve İdari Yapı

Ülkemizin Avrupa Birliği üyeliğine adaylığının Aralık 1999'daki Helsinki Zirvesinde kabulüyle birlikte, diğer pek çok alanda olduğu gibi Avrupa Birliği ile yürütülen mali işbirliğinde de önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Daha önce Avrupa Birliđinin diğer Akdeniz ülkeleriyle yürüttüğü MEDA işbirliği programı kapsamında yardım olmakta olan ülkemiz, adaylık statüsü çerçevesinde şekillenen "Katılım Öncesi Mali Yardım" isimli yeni bir mekanizmadan faydalanma sürecine girmiştir. Bu süreçte Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki mali işbirliği mekanizmasının da diğer aday ülkelerde olduğu gibi yeniden yapılandırılması gerekmiştir. Yapılan düzenlemeleri üç başlık altında toplamak mümkündür:

1. Daha önce çeşitli kaynaklar vasıtasıyla sağlanan yardımlar tek bütçe altında toplanmıştır.
AB tarafından, Türkiye'nin diğer adaylarla aynı yasal ve teknik zeminde değerlendirilmesi ve aynı prosedürlere tabi olmasını teminen Türkiye'ye yapılacak hibe nitelikli yardımları tek bütçe altında toplayan "Türkiye için Katılım Öncesi Mali Yardıma Dair Çerçeve Tüzük" Aralık 2001 tarihi itibarıyla kabul edilmiş olup Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
2. Mali Yardımların AB'ye uyum çalışmaları için kullanılmaları gerekmektedir.
Yeni dönemde Türkiye'ye adaylık perspektifi ile tahsis edilen AB kaynaklarının Katılım Ortaklığı Belgesinde, İlerleme Raporunda, Ulusal Programda ve Ön Ulusal Kalkınma Planında yer alan hukuki, idari, ekonomik ve sosyal önceliklere uygun olarak değerlendirilmesi zorunludur. Bu nedenle, AB hibeleri kullanılarak yürütülecek olan projelerin kesinlikle bu stratejik belgelerdeki önceliklere uygun olmaları gerekmektedir.
3. Diğer aday ülkelerde de olduğu gibi AB mali yardımları, "Merkezi Olmayan Uygulama Sistemi" (Decentralized Implementation System - DIS) çerçevesinde kullanılacaktır.

Sistemin temel amacı, projelerin seçimi için gerekli önceliklerin tespitinden, projelere ilişkin ihale ve ödemelerden ve Avrupa Birliği tarafından sağlanan fonların yönetilmesinden sorumlu makam ve kurumların birbirinden ayrılması ve bunlar arasındaki koordinasyon mekanizmasının somut bir şekilde ortaya koyulması yoluyla etkinliğin artırılmasıdır.

Merkezi olmayan uygulama sistemine ilişkin düzenlemeleri yapmak üzere, 18 Temmuz 2001 tarih ve 2001/41 sayılı Başbakanlık Genelgesi yayımlanmıştır. Mali işbirliğinin değişik evrelerinin farklı birimler ve kişilerce uygulanmasını ve denetlenmesini öngören Genelge hükümleri uyarınca sistem, Ulusal Mali Yardım Koordinatörü, Mali İşbirliği Komitesi, Ulusal Fon ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Ortak İzleme Komitesi ve Merkezi Finans ve İhale Birimi gibi unsurlardan oluşmaktadır.

Avrupa Birliği ile mali işbirliğinin koordinasyonunu, projelerin öncelikler doğrultusunda seçilmesini, hazırlık çalışmalarının yapılmasını ve uygulamanın izlenmesini sağlayacak olan "Ulusal Mali Yardım Koordinatörlüğü" görevi Avrupa Birliği Genel Sekreteri tarafından yürütülmektedir. Dolayısıyla söz konusu mali yardımları programlama ve izleme çalışmaları Genel Sekreterliğimizce koordine edilmektedir.

Mali yardımlar Hazine Müsteşarlığı tarafından açılacak ve yönetilecek bir "Ulusal Fon"da toplanacaktır. Fonu yönetmek ve bu kaynağın projelerin uygulanmasında kullanılmasını sağlayan "Ulusal Yetkilendirme Görevlisi" Hazine Müsteşarı'dır.

Mali işbirliği çerçevesinde yürütülen çalışmalar arasında gerekli uyumu sağlamak üzere Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Avrupa Birliği Genel Sekreterliği temsilcilerinden oluşan "Mali İşbirliği Komitesi" kurulmuştur.

Ulusal Mali Yardım Koordinatörü, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Mali İşbirliği Komitesi ve Avrupa Komisyonu temsilcilerinden oluşan ve yılda en az bir kez toplanan "Ortak İzleme Komitesi" programların yürütülüşünü gözden geçirmektedir.

Projeler kapsamındaki ihalelerin gerçekleştirilmesinden sorumlu olarak kurulan "Merkezi Finans ve İhale Birimi", ihalelere ilişkin Avrupa Birliği kural, düzenleme ve usullerine bağlı kalınmasını ve uygun bir raporlama sisteminin işlemlerini sağlamaktadır.

Avrupa Birliği ile Türkiye arasında mali işbirliğine yönelik bu yeni yapılanmaya ilişkin hukuki altyapıyı oluşturan ve Merkezi Finans ve İhale Birimi ile Ulusal Fonu kuran Mutabakat Zabıtları 14 Şubat 2002 tarihinde imzalanmıştır. Söz konusu belgeler 30 Ocak 2003 tarihinde TBMM tarafından onaylanmış ve 4 Şubat 2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

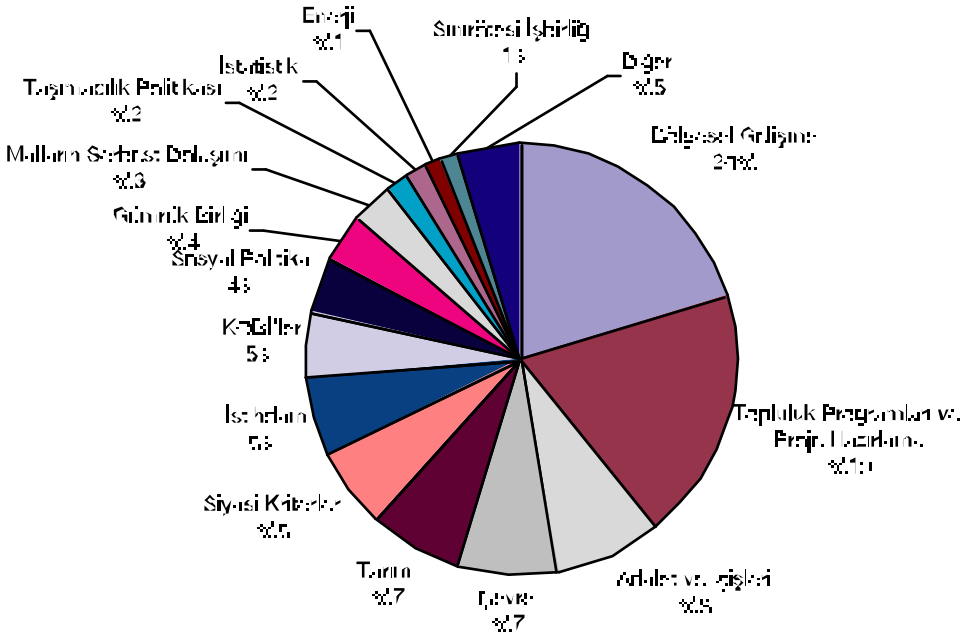
Merkezi Olmayan Uygulama Sistemi AB mali yardımlarının kullanımında Türkiye'ye çok önemli sorumluluklar yüklediği için, sistemin tam anlamıyla işler hale gelmesi konuyla ilgili tüm kurum ve kuruluşlarımızın yoğun mesai harcadığı uzun bir süreci gerektirmiştir. Sonuç olarak, Avrupa Komisyonu yürüttüğü detaylı incelemeler ışığında, oluşturulan mekanizmanın gerekli şartları haiz olduğuna ilişkin akreditasyon niteliğindeki kararını 8 Ekim 2003 tarihinde vermiş ve bu tarihten itibaren mali yardımlar kapsamındaki projelerin fiili uygulaması başlamıştır.

Yürütülen Projeler

Halihazırda uygulaması devam eden AB destekli projeler, Türkiye ile AB arasındaki mali işbirliği mekanizmasının tarihsel olarak iki farklı dönemde finansman kararı alınmış olan insiyatiflerdir. Tüm bu projelerin toplam bütçe büyüklüğü 1,2 milyar Euro düzeyindedir.

Birinci dönem, 1996 –2001 yıllarını kapsayan "MEDA Çerçeve Anlaşması" dönemidir. Hazırlık çalışmaları bu dönemde yapılmış fakat uygulamaları halen sürdürülen 452 milyon Euro büyüklüğündeki 23 adet proje ilgili kurum ve kuruluşlarımız tarafından başarı ile yürütülmektedir. 2002 yılı mali yardım programıyla başlayan ikinci dönemde ise adaylık statüsünün yansımaları olarak Ülkemiz MEDA kapsamından çıkartılmış ve "Katılım Öncesi Mali Yardım" başlıklı bütçe kaleminden destek almaya başlamıştır. Bu doğrultuda 2002, 2003, 2004 ve 2005 programları kapsamında, doğrudan ve sadece AB'ye uyum perspektifi ile Merkezi Olmayan Uygulama Sistemi içerisinde oluşturulan 782 milyon Euro büyüklüğündeki 119 projeden önemli kısmının fiili uygulamaları başlamış olup, bir kısmı içinse ihale süreci ve öncesindeki hazırlıklar devam etmektedir.

2002-2005 döneminde tahsis edilen AB katılım öncesi mali yardımlarının sektörel dağılımı şöyledir:

2006 yılında ülkemize tahsis edilen yaklaşık 500 milyon Euro'nun programlanmasına ilişkin çalışmalar da sürdürülmekte olup, şu an itibarıyla bu rakamın 115 milyon Euro'suyla finanse edilmesi öngörülen 11 adet proje geliştirilmiş ve Avrupa Komisyonuna sunulmuştur. Geri kalan 385 milyon Euro'nun kullanılacağı proje paketi de tamamlanarak Mayıs ayında Komisyona sunulacaktır.

Proje Tespit ve Uygulama Süreci

Merkezi Olmayan Uygulama Sistemi çerçevesinde işleyen mali işbirliği mekanizması, öncelikle Katılım Ortaklığı Belgesi, İlerleme Raporları ve Ulusal Programımızda ifade olunan ve Ülkemizin adaylık yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için gerekli kurumsal kapasite geliştirme faaliyetlerini hedeflemektedir. Bu kapsamda, müktesebat uyumunun sağlanması ve uygulamanın güçlendirilmesi gereken alanlarda danışmanlık hizmetleri ve yine bu amaca yönelik olmak üzere altyapı yatırımı desteği sağlanmaktadır. Kuşkusuz bu tip projelerde temel faydalanıcılar müktesebat uyum yükümlülüğü taşıyan kamu kurum ve kuruluşları olmaktadır.

Bununla birlikte, gerek Ülkemizdeki bölgeler arası gelişmişlik farklarının gerekse Ülkemizle Avrupa Birliği arasındaki gelişmişlik farkının azaltılabilmesi için, senelik katılım öncesi mali yardım tahsisatının yaklaşık 1/3'ü bölgesel kalkınma, KOBİ'lere destek, sınır ötesi işbirliği gibi ekonomik ve sosyal uyum öncelikli projelere kullanılmaktadır. Bu tip projeler altında girişimcilerimizin, sivil toplum kuruluşlarımızın ve yerel idarelerin doğrudan faydalanabilecekleri hibe programları bulunmaktadır. Ekonomik ve sosyal uyum kapsamındaki projelerin, Yüksek Planlama Kurulu'nun 22 Aralık 2003 tarih ve 2003/61 sayılı Kararıyla kabul edilmiş olan "Ön Ulusal Kalkınma Planındaki" stratejik çerçeveye oturması şarttır.

Öncelik alanı ne olursa olsun tüm proje önerileri, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından koordine edilen ve ilgili kurum ve kuruluşların katılımının sağlandığı programlama adı verilen bir süreç içerisinde değerlendirilmektedir. Bu sürecin bir çeşit müzakere niteliği taşıdığını düşünmek de mümkündür. Katılım Ortaklığı Belgesi, İlerleme Raporları, Ulusal Program ve Ön Ulusal Kalkınma Planı çerçevesinde değerlendirilen proje önerilerinden uygun ve öncelikli

olanlar standart AB proje formatı çerçevesinde geliştirilmekte ve bu şekilde oluşturulan senelik proje paketleri Ulusal Mali Yardım Koordinatörü tarafından Avrupa Komisyonuna iletilmektedir. Bu şekilde özetlenebilecek programlama süreci her sene Ağustos-Eylül aylarında başlatılmakta ve Nisan-Mayıs gibi tamamlanmaktadır. Komisyonun değerlendirme mekanizmalarından geçip onay alan paket, Ulusal Mali Yardım Koordinatörü ve Avrupa Komisyonu yetkilileri tarafından imzalanan bir Finansman Anlaşmasıyla fiilen uygulanmaya başlamaktadır.

Projeler çeşitli uygulama yöntemleri ile hayata geçirilmektedir. Müktesebat uyum amaçlı projelerde genellikle teknik danışmanlık hizmet ihaleleri; bunun yanında müktesebat uygulamalarının belirli araç, gereç veya istisnai olmakla birlikte özel standartlarda tesis gerektirmesi durumunda tedarik ve inşaat ihaleleri yürütülmektedir. Diğer taraftan, önemli miktarda müktesebat uyum projesinde danışmanlık hizmeti, eşleştirme (twinning) mekanizması kullanılarak AB üyesi ülkelerin aynı alanda faaliyet gösteren ilgili kamu kurumlarından alınmaktadır. Bu yöntem, bizim kamu kuruluşlarımız ile AB üyesi ülkelerin kamu kuruluşlarını bir araya getirerek birlikte çalışmalarına imkan veren, hatta daha uzun vadeli işbirliği olanakları yaratan, Türkiye'nin tanıtımı amacına yönelik olarak önemli katkılar sağlama potansiyeline sahip bir araçtır. Müktesebat uyum projelerinde çok kullanılmayan bir diğer yöntem ise özellikle belli bir konuda tekel niteliğinde bilgi birikimine sahip uluslararası kuruluşlarla doğrudan sözleşmeler yapılmasıdır.

Ekonomik ve sosyal uyuma yönelik projeler ise daha çok sivil toplum kuruluşları, belediyeler, organize sanayi bölgeleri, üniversiteler, ticaret ve sanayi odaları gibi toplumun her kesiminin çeşitli öncelikli alanlarda geliştirecekleri proje tekliflerine açık olan "hibe programları" içermektedirler. Böyle bir ekonomik ve sosyal uyum projesini çok sayıda küçük ölçekli insiyatifi destekleyecek çerçeve bir finansman projesi şeklinde tanımlayabiliriz. Bununla birlikte, önümüzdeki dönemde ekonomik ve sosyal uyum başlığı altındaki mali yardımın büyük kısmı, çevre ve ulaştırma gibi sektörlerde ülkemizin altyapı ihtiyaçlarına yönelik projelere tahsis edilecek olup, bunlar için büyük ölçekli inşaat ihaleleri gerçekleştirilecektir.

Projelere İlişkin Duyurular

Türkiye-Avrupa Birliği mali işbirliği kapsamındaki tüm projelere ilişkin hibe ve ihale duyuruları Merkezi Finans ve İhale Biriminin www.cfcu.gov.tr adresli web sayfasından, Avrupa Komisyonunun <http://www.europa.eu.int/comm/europeaid/cgi/frame12.pl> adresli ve Avrupa Komisyonu Delegasyonunun <http://www.deltur.cec.eu.int/mali-ihale.html> adresli web sayfalarından takip edilebilir.

Yerel Aktörler İçin İmkanlar

Ekonomik ve sosyal uyum öncelikli projeler yerel aktörler için önemli mali imkanlar sağlayabilir. Bölgesel kalkınma projelerinin hemen hepsinde bölgedeki yerel idareler, KOBİ'ler, hizmet birlikleri, mesleki eğitim okulları, üniversiteler, araştırma enstitüleri, ticaret odaları, iş geliştirme merkezleri, bilgi merkezleri, tarım birlikleri gibi yerel aktörlere proje bazında destek sağlanmasını öngören "bileşenler" bulunmaktadır.

Van, Hakkari, Bitlis ve Muş'ta yürütülen Doğu Anadolu Bölgesel Gelişim Programı; Diyarbakır, Mardin, Şanlıurfa, Adıyaman, Batman, Kilis, Şırnak ve Gaziantep'te yürütülen GAP Bölgesel Gelişim Programı; Amasya, Çorum, Samsun, Tokat, Kastamonu, Çankırı, Sinop, Erzurum, Erzincan, Bayburt, Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars, Kayseri, Sivas, Yozgat, Karaman, Konya, Bingöl, Elazığ, Malatya, Tunceli, Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon illerinde yürütülecek olan NUTS-II Bölgesel Gelişim Programları ve ayrıca Bulgaristan ve Yunanistan ile sınırdaş olan Edirne, Kırklareli, Çanakkale, Balıkesir, İzmir, Aydın, Muğla illerinde sınır ötesi işbirliği programları kapsamında, KOBİ'lere yönelik danışmanlık, eğitim ve finans hizmetleri

çerçevesinde destek sistemlerinin geliştirilmesine ve sunulacak projeler bazında hibe desteği sağlanmasına imkan tanınmaktadır.

Doğrudan KOBİ'lere yönelik bu faaliyetlerin yanında, kar amacı gütmeyen diğer yerel kurum ve kuruluşlara da çeşitli alanlarda sağlanacak finansman destekleriyle bölgesel ekonomik gelişime katkıda bulunulacaktır. Bu destek öncelikleri kısaca şöyle özetlenebilir: mesleki eğitim veren kuruluşların tesis ve ekipmanlarının geliştirilmesi; müfredatın piyasa ihtiyaçları çerçevesinde oluşturulması; eğitimcilerin ve idarecilerin eğitimi; meslek sahipleriyle bağlarının güçlendirilmesi; KOBİ'lere özellikle kuruluş aşamalarında, eğitim ve danışmanlık hizmeti veren yerel kurumların kurulması ve geliştirilmesi; bölgenin tarihi ve doğal zenginlikleri, spor olanakları gibi değerlerine vurgu yapılarak turizm sektörünün geliştirilmesi; tarımsal tekniklerin geliştirilmesi ve gelir yaratıcı aktivitelerin çeşitlendirilmesi gibi kırsal gelişim projeleri; yerel ürünler için tanıtım faaliyetleri.

Bölgesel kalkınma programlarının hemen hepsinde, belediyelerin küçük ölçekli altyapı ihtiyaçlarının giderilmesine; turizm, kültür ve çevreye yönelik yatırımlarına destek sağlanmasını amaçlayan bileşenler de mevcuttur. 2 milyon Euro'dan küçük projelerin finanse edilebildiği bu bileşenlerde; sanayi sitelerinin altyapılarının modernizasyonu, bu sitelere ulaşım ağının iyileştirilmesi ve pazarlara erişiminin kolaylaştırılması, içme suyu ve atık su sistemlerinin inşaatı, kültür ve turizm amaçlı restorasyon, turistler için bilgi merkezleri ve barınma imkanları oluşturulması gibi öncelikler tespit edilmiştir.

İçinde birbirinden farklı çok sayıda önceliği barındıran çerçeve nitelikli bu bölgesel kalkınma programlarının yanı sıra, 2005 programıyla birlikte yürütülmeye başlayan ve münferit olarak çevre altyapısına destek öngören yatırım projeleriyle birlikte belediyelerimize önemli bir desteğin daha yolu açılmıştır. Bu kapsamda, 2005 yılı programında Çanakkale ve Kuşadası yörelerine katı atık yönetimi için yaklaşık 36 milyon Euro tahsis edilmiş olup; 2006 programının Avrupa Komisyonuna sunulan ilk paketinde Tokat ve Nevşehir yörelerinde atık su arıtımı için tesisler kurulmasını öngören yaklaşık 22 milyon Euro'luk iki proje bulunmaktadır. Mayıs ayında sunulacak olan ikinci paketin önemli bir bölümü de, yurdun değişik yörelerindeki belediyelerin benzer nitelikli çevre altyapı ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik projelerden oluşacaktır. Bu projelerin detaylandırılmasına ilişkin çalışmalar tamamlanmak üzeredir.

Müzakere Sürecinde Mali Yardımlar

Bugün için miktarı ülkemizin ihtiyaçlarını karşılamaktan oldukça uzak bulunan mali yardımların ancak sınırlı bir kısmı belediyelerimizin ve diğer yerel aktörlerin kullanımına açık olan programlara tahsis edilebilmektedir. Ancak genel çerçevesi az sonra kısaca açıklanacağı üzere, Türkiye ile AB arasındaki mali işbirliğinin 2007-2013 döneminde yeni bir formatta yürütüleceğini ve müktesebata uyum amaçlı projelerin yanı sıra, yerel ihtiyaçlarımıza yönelik ekonomik ve sosyal uyum amaçlı projelere çok daha büyük miktarlarda fon aktarılacağını söylemek mümkündür. Zira, Türkiye'nin 3 Ekim 2005 tarihinde müzakere sürecine girmesi ile şekillenen bu yeni dönemde mali yardımların miktarında önemli artışlar olacak, bu yardımlar nitelik olarak müzakere sürecindeki öncelikli alanlarla birlikte bazı sektörlerdeki büyük yatırım projelerinin finansmanında da kullanılacaktır.

Avrupa Birliği'nin 2007-2013 bütçesi Birlik içindeki bazı nedenlerle kesinleşememiş olmakla birlikte, bu süreçte ülkemizin yıllık ortalama 1 milyar Euro bazında mali yardımla destekleneceği öngörülmektedir. Ayrıca bu dönemde Komisyon tarafından mali yardımların kullanılmasına yönelik kapsamlı bir yaklaşımı içeren yeni bir mekanizma tasarlanmaktadır. Aday ülke olan Türkiye, Hırvatistan ve Makedonya ile potansiyel aday görülen Arnavutluk, Bosna-Hersek ve Sırbistan-Karadağ'a farklı bütçe kalemleri altından

sağlanan mali yardımlar "Katılım Öncesi Araç- IPA" adıyla tek program altında birleştirilecektir. IPA beş ana başlık çerçevesinde kullanılacaktır:

1. Kurumsal Kapasite Geliştirme: Yararlanıcı ülkenin çeşitli müktesebat başlıkları altında müktesebatı uygulamaya yönelik kurumsal kapasitesini geliştirmeyi hedeflemektedir.
2. Bölgesel ve Sınır Ötesi İşbirliği: Yararlanıcı ülkenin diğer yararlanıcılarla veya üye devletlerle bölgesel, bölgelerarası ve sınır ötesi işbirliği alanlarında desteklenmesi hedeflenmektedir.
3. Bölgesel Kalkınma: Mevcut bölgesel kalkınma programlarından farklı ve daha geniş bir perspektifte yeni bir yaklaşım içermektedir. Bu başlık, aday ülkeyi üye olduktan sonra faydalanacağı "yapısal fonların" kullanımına hazırlama etkisi açısından önemlidir. Öncelik alanları, ulaştırma ve çevre altyapısı geliştirilmesi ile bölgesel rekabet edebilirlik düzeyinin artırılmasıdır. İmkân olduğu ölçüde eğitim ve sağlık alanlarındaki altyapı ihtiyaçları da bu bileşen altında desteklenecektir.
4. İnsan Kaynakları: Bu başlık da IPA ile getirilen yeni bir öncelik alanıdır. Aday ülkeyi Avrupa İstihdam Stratejisi çerçevesinde Avrupa Sosyal Fonunun kullanımına hazırlamayı hedeflemektedir. İstihdama erişim, sosyal içerme, insan sermayesine yatırım (altyapı dışındaki eğitim-sağlık projeleri) gibi konulardaki faaliyetleri destekleyecektir.
5. Kırsal Kalkınma: Tarım işletmelerine yatırımlar, tarım ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması, kırsal ekonominin çeşitlendirilmesi gibi tedbirler, öncelikli faaliyetler olarak değerlendirilebilir.

İfade edilen bu öncelik alanlarındaki mali yardımlar, bundan önce olduğu gibi, yine belirli strateji belgeleri çerçevesinde kullanılabilir. İlgili kurum ve kuruluşlarımız, IPA'nın yürütülebilmesi için gerekli olan yeni idari ve yasal mekanizmaların tesisi doğrultusunda, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği koordinasyonunda çalışmalarına başlamıştır.

Sonuç

Diğer aday ülkelerle ve yeni üye olan ülkelerle karşılaştırıldığında, AB'nin Türkiye için tahsis ettiği mali yardımların yeterli olduğunu söyleyebilmek mümkün değildir. Ancak, buna yönelik şikayetimizi geçerli kılmamanın bir yolu da, Türkiye için her yıl ayrılan mali yardımların, Türkiye'nin AB'ye uyum çalışmaları ve hızı karşısında yetersiz kaldığını göstermek ve bunu kanıtlayabilmektir. Türkiye, özellikle 2002 yılından bu yana ayrılan mali kaynakların tümünü harcayabilecek projeler oluşturarak bu ihtiyacını ve kapasitesini ispatlamış bulunmaktadır. Hatta son iki yıldır, Ülkemize ayrılan yıllık yardım tutarlarının çok üzerine çıkan bütçelerden oluşan proje paketleri oluşturmaktayız. Bu durumda hazırlanan bazı projelerin kaynak yetersizliğinden dolayı bir sonraki yıl programına devredilmesi de söz konusu olabilmektedir. Diğer taraftan, son dört yıldır Türkiye üzerine düşen çalışmaları, hazırlıkları ve düzenlemeleri AB standartlarında yapabildiği ölçüde mali yardımların sürekli olarak artırılmış olduğunu da söyleyebiliriz. Ancak önümüzdeki dönemde nicelik olarak artacak mali yardımların etkin bir şekilde kullanılabilmesi için, her geçen yıl artırdığımız proje geliştirme kapasitemizin daha da üst seviyelere çekilmesine ihtiyaç vardır.

Sonuç olarak gerek kurumsal gerekse hukuki çerçevesi itibarıyla tamamıyla adaylık statümüzün yansıtılmış olduğu katılım öncesi mali yardımların programlanması ve uygulanması mekanizması, Genel Sekreterliğimiz koordinasyonunda, AB prosedürleri çerçevesinde işlemeye devam etmekte olup, sağlanan mali yardımların tamamı, projeler aracılığı ile etkin bir biçimde kullanılmakta ve toplumun çeşitli kesimlerine de kullanılmaktadır. Belediyelerimiz ve diğer yerel aktörler de bu süreçte her yıl giderek artan bir şekilde mali yardımlardan faydalanma imkanına sahip olacaklardır.